

Oslo kommune
Byrådsavdeling for kultur og utdanning

Kultur og kirkedepartementet
Postboks 8030 Dep

0030 OSLO

Dato: 10.04.2008

Deres ref:

Vår ref (saksnr):
200801345-1

Saksbeh:

Tone Smith-Meyer, 23461997

Arkivkode:

OPPRETTELSE AV LISTE OVER KUNST AV ENESTÅENDE NASJONAL BETYDNING

Som landets hovedstad, internasjonal møteplass og kulturelt tyngepunkt for store deler av landets kulturliv, opplever Oslo Kommune et særlig behov for at det utvikles en politikk på nasjonalt plan for bevaring av Norges viktigste kunstverk i lokal og privat eie, med nasjonal betydning. Det er behov for identifisering av viktige verk, gjerne sammen med en nasjonal konserveringsplan og avsatte midler til å hjelpe kommunene med ta vare på kunsten de eier. Vi tror mange kommuner som har kunstverk av nasjonal betydning i sin eie, ville ha nytte av en slik ordning. En bedre koordinert innsats mellom stat, fylke og kommune kan øke bevisstheten om bevaring og bedre tilgangen på og utnyttelsen av ressurser og fagkompetanse. Slik det fungerer i dag er det vanntette skott mellom stat, fylke og kommune.

Sentrale deler av landets kulturarv er lokalisert i Oslo, både i statlig, kommunal og privat eie. En del av verkene i Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og samtidskunst, og i Stenersenmuseet, Vigelandsmuseet og ikke minst i Munch- museet er eksempler på dette. Tyveriene av Munchs malerier "Skrik" og "Madonna" vakte stor internasjonal oppmerksomhet og viste samtidig hvor skjør kulturarven er, og viktigheten av sikring og konservering for fremtiden.

Oslo er en internasjonal by og en drivkraft i Osloregionen. I en slik sammenheng spiller kultur en vesentlig rolle. I møte med det internasjonale samfunn er det viktig at vi makter å synliggjøre og formidle vår kulturelle identitet og vårt særpreg, og det som er enestående i norsk kulturarv. I dag er dessverre situasjonen den at alt for mange kunstverk ligger bortgjemt og forfaller i magasiner. Dette gjelder ikke bare Oslo.

Jeg foreslår derfor at det utvikles en nasjonal liste over norsk kunstverk/billedkunst av enestående nasjonal betydning. En slik liste bør ikke bare framheve verkene status, basert på en faglig vurdering, men bør også forplikte eierne til å sikre og bevare dem for ettertiden. Listen bør danne utgangspunkt for et større offentlig ansvar for sentrale norske kunstverk. Også

Byrådsavdeling for kultur og
utdanning

Postadresse:

Rådhuset, 0037 Oslo

E-post: postmottak@byr.oslo.kommune.no

private sponsormidler vil kunne bidra i finansieringen av et slikt tiltak.

Internasjonalt finnes det i dag ingen verdensarv-liste over billedkunst, som det finnes for steder, bygg og naturminner i regi av UNESCO. Av internasjonalt regelverk for bevaring av kunst og kulturarv er Norge tilsluttet UNESCO- konvensjonen av 1970 om bla. å hindre ulovlig import og eksport av kulturgjenstander, herunder billedkunst. Med utgangspunkt i dette regelverket arbeider ICOM (International Council of Museums) bla. med veiledning om hvordan kulturarven skal ivaretas i tilfelle væpnet konflikt eller naturkatastrofer. Det internasjonale rammeverket gir ikke detaljerte retningslinjer for klassifisering av kunstverk. Nasjonale organer må foreta disse vurderingene. Et norsk arbeid for å etablere en liste bør være i overensstemmelse med rammene i internasjonalt regelverk, og basere seg på et samarbeid mellom norske fagmiljøer. Ved en slik satsning vil også mindre kommuner kunne nyte godt av nasjonal kompetanse.

Danmark har en ordning for verker av "Enestående National Betydning (ENB)". Ordningen administreres av Statens Museum for Kunst, og gjelder hovedsakelig for verk i museets samling. Museets fagmiljø utvikler selv kriteriene for hvilke verk som kan karakteriseres som ENB-verk. Helt overordnet skal ENB- verk ha en vesentlig symbolsk betydning i forhold til den danske kulturarven. Vesentlige utenlandske kunstverk, verk av betydning for den danske kulturarv og/eller for dansk kunst, verk som tilhører den opprinnelige grunnstammen i museets samlinger, verk av viktig opprinnelse eller gamle verk fra perioder med få verk er noen av kriteriene. Kulturministeriet har bevilget midler til restaurering og konservering som en del av en større politisk og økonomisk flerårig plan, og som også omfatter registrering og digitalisering av kunsten.

Registrering og digitalisering av kunsten er et viktig hjelpemiddel for å kunne utarbeide en liste over verk av enestående nasjonal betydning. Registrering og digitalisering vil bidra til å tilgjengeliggjøre kunstsattene våre. Kunnskapsnasjonen Norge har en utfordring når det gjelder å ta i bruk ny teknologi og bedre den allmenne tilgjengeligheten for publikum. For forskning og kompetanseoppbygging vil selvfølgelig digitalisering være ubetinget nyttig.

En liste over verk av nasjonal interesse fulgt av en nasjonal konserveringsplan og et samarbeid med kommunene vil kunne bidra til fornyet interesse, og oppmerksomhet om billedkunsten. En slik ordning bør være et statlig ansvar, og bør tjene til å samordne og utnytte ressursinnsatsen i privat, kommunal, fylkeskommunal og statlig regi.

Oslo Kommune ber Kultur- og kirke departementet om å vurdere forslaget. Om ønskelig deltar vi også gjerne i en dialog om videreutvikling av forslaget.

Med hilsen

Torger Ødegaard
Byråd for kultur og utdanning

Bente Fagerli
Kommunaldirektør